

انجمن پژوهش‌های اسلامی زبان‌شناسی
انجمن پژوهش‌های اسلامی زبان‌شناسی
انجمن پژوهش‌های اسلامی زبان‌شناسی

دانشگاه کوثر
کد اختصاصی همایش: ۴۷۱۸۱-۱۰۵۰۷

3rd National

Conference on language and literature
Well known figures and Celebrities

۱۶ اسفند ماه ۱۳۹۷

مشهد مقدس

مشاعر و مفاهیم
زبان ادبیات باستان‌شناسی
سین بهمانی

بررسی طرحواره تصویری قدرتی در گفتمان قرآنی با رویکرد زبان‌شناسی شناختی

کبری راستگوا^۱، ملیحه صالحی^۲

۱- نویسنده مسوول - استادیار گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم، دانشکده تربیت مدرس قرآن، مشهد

۲- دانش‌آموخته کارشناسی ارشد دانشکده تربیت مدرس قرآن کریم، مشهد

چکیده

طرحواره‌های تصویری ساخت‌هایی از فرآیند شناختی‌اند که به واسطه تجربه‌های فیزیکی انسان در برخورد با جهان خارج شکل می‌گیرند و امکان درک و تحلیل مفاهیم انتزاعی را فراهم می‌آورند. متون مذهبی به ویژه قرآن کریم مملو از مفاهیم انتزاعی پیچیده و پراهمیتی است که می‌توان آن‌ها را با بهره‌گیری از انواع طرحواره‌های تصویری حرکتی، ساختاری، قدرتی و هستی‌شناختی درک کرد. بدین تصور نوشتار پیش‌رو با هدف بررسی کاربرد الگوی طرحواره‌های تصویری در کشف بنیان تعبیر مجازی، استعاری، کنایی و دیگر مفاهیم انتزاعی قرآن مجید و تبیین زیبایی‌های نهفته در آن‌ها انجام شده است. سوال اساسی نوشتار حاضر این است که طرحواره تصویری قدرتی در آیات قرآن به چه شکلی و در چه بافتی استعمال یافته است؟ بررسی‌ها نشان داد که طرحواره قدرتی همانند دیگر انواع طرحواره‌ها در گفتمان قرآن، صرفاً شگردی زبانی نیست که هدف از آن در انعکاس ادبیت کلام منحصر شود، بالعکس این فرآیند با توجه به نظریه زبان‌شناسی شناختی در چارچوب مفهومی مشخص و در راستای تحسین و تبیین ژرف‌تر معنا اتفاق می‌افتد و هدف از طرحواره‌ها در متن قرآن، درک این چارچوب ضروری است. لذا بر اساس شگرد زبانی طرحواره قدرتی مفاهیم انتزاعی کفر و نفاق و ذلت به مثابه سد و مانع و دارای قدرت به تصویر درآمده است. گفتنی است این تحقیق، به لحاظ راهبردی توصیفی-تحلیلی به‌شمار می‌رود و به لحاظ راهکاری و روش جمع‌آوری اطلاعات، کتابخانه‌ای محسوب می‌شود.

واژگان کلیدی: زبان‌شناسی شناختی، طرحواره تصویری قدرتی، گفتمان قرآن